

Кластер “Управління таборами \ Координація таборів” (СССМ) — Стратегічні положення

Основна інформація та визначені потреби, станом на 17 березня.

З початком військового наступу РФ на Україну значна кількість людей була змушена покинути свої домівки. Здебільшого, це населення прилеглих до Російської Федерації регіонів, які тікали у центральні та західні області України.

Велика кількість внутрішньо переміщених осіб (ВПО) призвела до появи величезних їхніх громад як у приватних, так і державних будівлях, що використовуються у якості місць для транзиту або компактного проживання, наприклад: школи, дитячі садки, церкви, спорт-зали, університетські гуртожитки, будинки культури, концертні зали тощо. Більшість таких місць були недостатньо підготовлені для прийому такої кількості людей, які прибували спонтанно. Умови життя у них не відповідали визначеним стандартам. Відповідно до інформації, яку отримували гуманітарні організації та місцеві органи влади після 24 лютого, існує дефіцит гарячої їжі, засобів гігієни, душових кабін, туалету, місць для сну (подушки, ковдри), місць для догляду за маленькими дітьми та медичних центрів. У якості середньо- і довгострокових рішень українська влада розглядає створення місць компактного проживання для цих людей у приміщеннях, що наразі не використовуються, у яких можна зробити ремонт і які можна обладнати за підтримки гуманітарних організацій. Враховуючи масштаби внутрішнього переселення людей і його географічне охоплення, очікується, що окрім тисяч невеликих транзитних місць з'являться десятки величезних місць компактного проживання \ колективних центрів. Таких, які вже були створені у західних областях України (як на півдні, так і на півночі: Івано-Франківськ, Чернівці, Тернопіль, Закарпаття, Львів та Волинь).

Координація з партнерами, дані щодо громад внутрішньо переміщених осіб і їхнє уразливе становище потребує негайних дій від Кластеру СССР. Зокрема, допомога в управлінні центрами розміщення осіб у межах підтримки місцевих органів влади, які намагаються задовольнити запити агенцій ООН та неурядових організацій щодо покращення координації відносно захисту та підтримки ВПО.

Загальні цілі та завдання кластеру

Головна ціль кластеру CCCM в Україні полягає у **забезпеченні кращої координації між відомствами** задля захисту ВПО, які **перебувають у місцях компактного проживання**. Зокрема, покращення умов їхнього життя на цей період, і у той же час **просування більш ефективних тимчасових і довгострокових рішень проблеми**. Кластер працює над тим, щоб **потреби громад** (як ВПО, так і тих, які їх приймають) **були завжди в центрі уваги**, поки рівень відповідності стандартам **CCCM**¹ та **SPHERE**² лишається низьким, і допоки спроможності на місцевому рівні не стануть кращими.

Кластер намагатиметься досягти цієї всеохоплюючої цілі шляхом виконання низки конкретних завдань:

Завдання:

- Ефективна координація:
  - забезпечити ефективну та інклюзивну координацію різних учасників процесу і відповідальних сторін, які працюють у сфері CCCM, у тому числі державних органів влади на центральному, регіональному та місцевому рівнях, гуманітарних організацій, представників громадянського суспільства та донорів. Мета — підтримати їхню координацію між собою щодо організації місць компактного проживання ВПО;
  - брати на себе ініціативу та надавати стратегічну підтримку при оцінці пропонуваніх проектів і визначенні їхньої пріоритетності, а також єдиних критеріїв фінансування для їхнього подальшого включення у систему запитів Consolidated Appeals, Flash Appeals, CERF, ERF та інші між-відомчі системи;
  - визначити спільну з партнерами CCCM програму дій, щоб мати єдині стандарти діяльності, а відтак, щоб ВПО отримували однаково якісні послуги у різних регіонах \ місцях розташування по всій країні;
  - розвивати у CCCM підхід, заснований на співпраці між відомствами та адаптації до умов місцевості, і який бере до уваги складнощі роботи у містах, а отже фокусується як на реактивних, так і превентивних діях.
- Розбудова можливостей, адаптованих під місцеві реалії:
  - розширювати можливості учасників і відповідальних сторін у межах CCCM, які займаються управлінням колективних і транзитних центрів, на основі

1Minimum Standards for Camp Management | CCCM Cluster

2A global community committed to humanitarian quality and accountability. | Sphere (spherestandards.org)

отриманих даних, у тому числі про потреби у навичках і стандарти надання послуг у місцях компактного проживання ВПО.

- Прогнозоване та стандартизоване реагування:
  - підтримувати формування єдиних для усіх і цілісних підходів до вивчення місць компактного проживання ВПО та до Інформаційного Менеджменту;
  - заохочувати використання партнерами кластеру єдиних правил та інструментів. Розповсюджувати інформацію про відповідні стандарти, інструкції, правила і приклади правильної поведінки, а також заохочувати їх дотримання, у тому числі шляхом перекладу відповідних матеріалів на українську;
  - наглядати за тим, щоб усі члени кластеру працювали за принципами гендерно-вікової рівності, запобігали порушенням прав людей і експлуатації людей за гендерною ознакою, створювали механізми відповідальності у межах політики щодо постраждалого від конфлікту населення.
- Комунікація та поширення інформації;
  - розвивати стабільну звітність та розповсюдження інформації серед членів кластеру, а також з іншими кластерами, щоб запобігати дублюванню роботи і вчасно виявляти проблеми. Заохочувати організацію моніторингу, щоб гарантувати якісне надання послуг на місцях і оперативно корегувати хід операцій.
- Між-відомча співпраця та акцентування :
  - забезпечувати ефективну координацію з іншими кластерами, у тому числі шляхом підготовки та презентації для них регулярних оновлень про діяльність СССМ;
  - розставляти акценти при підготовці планів реагування та їхнього оперативного втілення, зокрема приділяти увагу темі запобігання гендерному насиллю та інших ризиків, пов'язаних із роботою у сфері захисту.
- Ініціативність і формування перехідних стратегій з метою гарантування цілісності між гуманітарним реагуванням, операціями з відновлення та фазами розвитку. У взаємодії з владою просувати ідею про те, що будь-які тимчасові заходи, спрямовані на вирішення проблем із розселенням ВПО, мають включати поступовий розвиток та імплементацію й довгострокових стратегій.

Вихідні результати роботи Кластеру

Кластер має забезпечити виконання наступного:

- **Розробка звітів “4W”** – доповідей, які на етапі надзвичайної ситуації видаються щотижня, а в подальшому — кожен місяць, коли ситуація стабілізується;
- **Розширення технічних можливостей для місцевих учасників і відповідальних сторін здійснювати діяльність СССМ**, включаючи адаптовану під місцеві умови, шляхом проведення тренінгів про базові стандарти, гуманітарні принципи СССМ, ризики у сфері захисту (включаючи мінімізацію ризиків, пов’язаних із гендерним насиллям). Це можна проводити у вигляді вступних семінарів і тренінгів для тренерів, а також, з можливості, розробляти інструкції, адаптовані під місцевий контекст;
- **Розвиток інструментарію для Інформаційного Менеджменту** з метою розширення моніторингу, який проводять партнери, покращення та координування аналізу місць проживання ВПО і наданих їм послуг через спільну систему інформаційного менеджменту. Створювати матеріали для партнерів, інших кластерів та стейкхолдерів для поліпшення якості ухвалення ними рішень;
- Розробка і оновлення **інформації для розповсюдження** по мірі зростання запиту на неї, а також заохочувати її спільне використання партнерами;
- Посилювати **оперативну координацію учасників СССМ** на національному, регіональному та місцевому рівнях, включаючи на базі адаптованих під місцеві умови підходів;
- Брати участь у роботі **механізмів координації між кластерами**, зокрема координувати свою роботу з іншими кластерами та робочими групами, щоб чітко розподілити ролі та відповідальність щодо надання послуг у місцях компактного проживання ВПО;
- У випадку потреби формувати **робочі технічні** або тимчасові тематичні групи.

Типи та модальності програм СССМ

Кластер СССМ заохочує використання партнерами кластеру наступних складових програмної діяльності:

- Моніторинг співпраці партнерів СССМ з ВПО та приймаючими громадами на всіх етапах функціонування місць компактного проживання ВПО. Серед іншого, нагляд за створенням **механізмів Комунікації з громадою (СwС)**, отримання відгуків і скарг (FCM) та способів інформування людей;

- Розробка **методології запуску діяльності СССМ в міських умовах і для колективних центрів розміщення ВПО** на базі технічних стандартів, таких як “Особливості переміщення осіб у містах та за межами таборів” (UDOC), а також адаптації програм СССМ відповідно до місцевих реалій;
- Підтримка відповідальних за управління місцями компактного проживання ВПО у їхній роботі з **нагляду та обслуговування** цих місць, зокрема підтримка програми “Готівка за роботу” (CfW) та громадських проектів, що можуть принести користь громадам навколо;
- Заохочення **запровадження Базових стандартів** у роботі СССМ, Sphere, INEE та в інших технічних питаннях, таких як охорона здоров'я, WASH, освіта, щоб гарантувати гідні права ВПО і їхній повний доступ до цих прав на одному рівні з рештою громадян України;
- На основі попереднього досвіду роботи з ВПО в Україні, Кластер гарантує **інтегрування принципів НЛР** у роботу партнерів Кластеру СССМ, а також працюватиме з органами державної влади на всіх рівнях, щоб для ВПО були знайдені довгострокові рішення, і щоб будь-які середньострокові проблеми, які у них можуть виникнути, були попереджені та вирішені.

Структура та координаційні механізми

Роботу Кластера СССМ в Україні курує УВКБ ООН. Кластер очолюється координаційною командою, яку сформувала національна координаційна група, а також включає у себе регіональні команди, які формуватимуться в залежності від того, де Національна гуманітарна група (НСТ) вирішить розташувати координаційні хаби, і як розвиватиметься співпраця на місцях, де компактно проживають ВПО.

Партнерами Кластеру СССМ є державні органи влади, які відповідають за розміщення ВПО. На національному рівні: Міністерство регіонального розвитку, Міністерство стратегічної промисловості, Міністерство соціальної політики (у питаннях надання послуг) і, звісно, Міністерство реінтеграції. На регіональному рівні: керівництво областей та гуманітарні групи. На місцевому рівні це здебільшого міські ради. Крім того, Кластер посилюватиме співпрацю з місцевими органами влади, неурядовими громадськими організаціями, приймаючими громадами, представниками громадянського суспільства з метою їхнього залучення до роботи.

Буде створена Стратегічна консультативна рада (SAG) у якості платформи на національному рівні, що буде надавати стратегічні рекомендації і приймати ключові

стратегічні рішення стосовно діяльності Кластеру CCCM на національному рівні. За погодженням із партнерами, ця рада буде призначена Координаційною командою Кластеру, у яку входять головні партнери, що приймають рішення. Окреме технічне завдання буде сформовано для SAG.

Функції координації будуть здійснюватиметься через регулярні зустрічі (щотижня, поки ситуація лишається складною) усіх членів Кластеру. Задля кращої координації роботи на місцевому рівні Координатор Кластеру може прийняти рішення проводити зустрічі на місцях.

Члени Кластеру можуть приймати рішення формувати робочі групи для вирішення конкретних проблем, пов'язаних із розробкою технічних завдань, плануванням запобіжних заходів, корегуванням стратегії, адаптації завдань під місцеві реалії тощо. Представник Кластеру бере участь у роботі зовнішніх робочих груп, які обговорюють і приймають рішення щодо комплексних проблем. Наприклад, такі групи як Група з питань відповідальності перед постраждалим населенням (AAP), Технічна робоча група у Кластері з питань захисту щодо програм “Житла, планування і власності” (HLP), Робоча група ОСНА з питань запобігання гендерної експлуатації і насилля, Робоча група з питань неповнолітніх та осіб похилого віку тощо.

Членство

Членство у Кластері передбачає взяття на себе наступних зобов'язань:

- Регулярна відвідуваність та активна участь у зустрічах Кластеру;
- Подання щомісячних звітів у звітні системи Кластеру у випадку, якщо CCCM запускає безпосередню діяльність;
- Дотримання узгоджених інструкцій, правил, принципів, пріоритетів і стандартів, а також стратегії кластеру (включаючи Принципи партнерства та Принципи захисту, виписані в Гуманітарному Статуті);
- Участь у плануванні заходів Кластеру CCCM, їхньої імплементації, в тому числі участь у діяльності робочих груп відповідно до сфери експертизи, мандату та операції.

Організації, які зацікавлені у тому, щоб стати членами Кластеру CCCM, можуть підписатися на нашу розсилку: CCCM Cluster Ukraine (list-manage.com)